

Sygn. akt X GC 332/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie Wydział X Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Kornelia Żminkowska
Protokolant:	Agata Kicińska

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2017 r. w Szczecinie

na rozprawie

w sprawie z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W.

przeciwko O. D. (1) oraz K. D. (1)

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych O. D. (1) oraz K. D. (1) na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. kwotę 6938,12 zł (sześć tysięcy dziewięćset trzydzieści osiem złotych dwanaście groszy) wraz z ustawowymi odsetkami (określonymi od dnia 1 stycznia 2016 r. jako odsetki ustawowe za opóźnienie) od dnia 5 listopada 2015 r.,

II. oddała powództwo o odsetki w pozostałym zakresie,

III. odstępuje od obciążania pozwanych kosztami procesu.

Sygn. akt X GC 332/16

Sprawa była rozpoznawana w postępowaniu zwykłym

UZASADNIENIE

Dnia 29 stycznia 2016 roku w Elektronicznym Postępowaniu Upominawczym powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością we W. wniosła przeciwko O. D. (1) i K. D. (1) pozew o zapłatę kwoty 6938,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od wskazanych kwot, a także wniosła o zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. Wskutek stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty, sprawa została przekazana do rozpoznania tutejszemu Sądowi.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, że w dniu 28 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. kwotę 5358,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot 4281,87 zł od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz 1076,25 zł od dnia 30 listopada 2012 roku do dnia zapłaty, a także kwotę 1280 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu. Pozwana

nie uregulowała zobowiązania, a prowadzone postępowanie egzekucyjne okazało się bezskuteczne. Strona powodowa wskazała na treść art. 299 § 1 ksh, zgodnie z którym, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania, a dalej, że pozwani w okresie powstania zaległości, byli członkami zarządu rzeczonyj spółki. Wezwanie do zapłaty skierowane przez powódkę do pozwanych okazało się bezskuteczne.

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości, a także zasądzenie kosztów procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazali, że nie zrealizowały się przesłanki odpowiedzialności członków zarządu dłużnej spółki. Zdaniem pozwanych komornik sądowy nie przeprowadził w sposób prawidłowy postępowania egzekucyjnego i przedwcześnie wydał postanowienie o umorzeniu postępowania.

W replice strona powodowa podtrzymała w całości swoje wcześniejsze stanowisko i wskazała, że głównym zarzutem pozwanych jest to, iż w trakcie prowadzonego postępowania egzekucyjnego komornik dysponował nieaktualnym adresem spółki, jednak pozwani nie wykazali, że gdyby korespondencja była wysyłana na właściwy adres, to dłużna spółka wskazałaby listę dłużników oraz wierzytelności z których powódka mogłaby zaspokoić dochodzone roszczenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Dnia 28 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy dla Wrocławia Fabrycznej we Wrocławiu wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym zasądził od H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na rzecz powódki (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością we W. kwotę 5358,12 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od kwot 4281,87 zł od dnia 13 marca 2013 roku do dnia zapłaty oraz 1076,25 zł od dnia 30 listopada 2012 roku do dnia zapłaty, a także kwotę 1280 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Dowód:

-nakaz zapłaty XV GNc upr (...), k. 16 v.

Od dnia 23 lutego 2012 roku członkiem zarządu H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. jest K. D. (2), zaś od dnia 14 sierpnia 2013 roku O. D. (2). W okresie od dnia 23 lutego 2012 roku do dnia 17 czerwca 2013 roku członkiem zarządu był także A. B..

Dowód:

-odpis pełny KRS, k. 55-57.

Pismami z dnia 27 października 2013 roku powódka wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 8415,98 złotych w terminie do dnia 4 listopada 2015 roku. Na powyższą sumę złożyły się następujące kwoty: 5103,25 złotych tytułem należności głównej, 1280 złotych tytułem kosztów procesu, 300 zł tytułem kosztów zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym, 91 zł tytułem kosztów zapytań i korespondencji oraz 1641,73 złotych tytułem odsetek. Wezwania zostały odebrane przez pozwanych w dniu 29 października 2015 roku.

Dowód:

-wezwania do zapłaty wraz z potwierdzeniami odbioru, k. 18v.-21.

Dnia 14 maja 2014 roku O. D. (2) oraz K. D. (2) złożyli żądanie otrzymywania zawiadomień o próbie doręczenia przesyłek rejestrowanych w formie elektronicznej.

Dowód:

-pismo, k. 43

Dnia 29 czerwca 2014 roku zarząd H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. podjął uchwałę nr 1/2014, w której zmieniono dotychczasowy adres spółki, to jest: ulica (...) lok. 002c na adres: ulica (...) p. 203. Wpis dotyczący powyższej zmiany został dokonany w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 29 kwietnia 2015 roku.

Dowód:

-uchwała nr 1/2014;

-wydruk, k. 54;

-pełny odpis KRS dłużnej spółki, k.

Postanowieniem z dnia 31 grudnia 2014 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie M. M. umorzył postępowanie egzekucyjne. W uzasadnieniu wskazał, że w toku postępowania egzekucyjnego nie ustalono majątku dłużnika, z którego można by było zaspokoić wierzyciela.

Dowód:

-postanowienie, k. 17

Dnia 8 kwietnia 2015 roku, 5 października 2015 roku oraz 6 lipca 2015 roku O. D. (2) oraz K. D. (2) złożyli żądanie dosyłania przesyłek rejestrowanych na nowy adres, to jest: ulica (...).

Dowód:

-żądania dosyłania, k. 44-45.

Sąd zważył, co następuje

Stan faktyczny niniejszej sprawy ustalono na podstawie dowodów z dokumentów w postaci: odpisu pełnego z Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, nakazu zapłaty w sprawie o sygn. akt XV GNc upr 6084/13, postanowienia komornika sądowego z dnia 31 grudnia 2014 roku o umorzeniu postępowania egzekucyjnego – prawdziwości i rzetelności których żadna ze stron nie kontestowała, co pozwalało uznać je za właściwe i miarodajne źródło informacji o stanie faktycznym.

Sąd oddalił wniosek pozwanych o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego zgłoszony dopiero w piśmie procesowym z dnia 15 maja 2017 roku (k. 192). Wniosek ten należało uznać za spóźniony (art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c.). Zdaniem Sądu pozwani nie wykazali, by istniały przeszkody do złożenia wyżej wymienionego wniosku na wcześniejszym etapie postępowania, bądź też na tym etapie postępowania zaistniały inne nadzwyczajne okoliczności. Z uwagi na fakt, że powódka od samego początku wskazywała, iż egzekucja wobec spółki była bezskuteczna, pozwani, po zapoznaniu się z treścią pozwu, który został im doręczony w dniu 20 kwietnia 2016 roku, zobowiązani byli zgłosić wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, czego jednak nie uczynili

Z tych samych względów, jako spóźnione, Sąd pominął wnioski dowodowe zawarte w piśmie procesowym z dnia 17 maja 2017 roku (k. 193). Należy nadmienić, że po nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego z września 2011 roku, możliwość powoływania twierdzeń i dowodów aż do zamknięcia rozprawy, została połączona z ryzykiem ich pominięcia w razie uznania ich przez sąd za spóźnione. Od nowelizacji okoliczności faktyczne i dowody powinny być, bowiem przytaczane w sprawie we właściwym czasie, tj. przy uwzględnieniu stanu wiedzy strony, co do faktów i dowodów, z których chce skorzystać dla uzasadnienia zgłaszanych żądań lub zwalczania twierdzeń przeciwnika. Oznacza to, że na stronę nałożony został ciężar powołania okoliczności faktycznych i zgłoszenia wniosków dowodowych najszybciej, jak to tylko jest możliwe w danym postępowaniu, w tym również w pismach procesowych mających na celu przygotowanie rozprawy, w tym w odpowiedzi na pozew (por. art. 207 § 5 k.p.c.).

Jak już zostało wcześniej wspomniane, pozew został doręczony pozwanym w dniu 20 kwietnia 2016 roku, a wraz z nim zobowiązanie do złożenia odpowiedzi na pozew, w terminie dwutygodniowym, pod rygorem pominięcia spóźnionych twierdzeń i dowodów, a także z pouczeniem, iż w odpowiedzi na pozew pozwany jest obowiązany podać wszystkie okoliczności faktyczne, zarzuty oraz dowody na ich poparcie (k. 25-28). Należy wskazać, że strona pozwana od samego początku знаła treść powództwa i formułowane w nim roszczenie, wobec czego nic nie stało na przeszkodzie, by wnioski dowodowe złożyć odpowiednio wcześniej.

Uwzględnienie wyżej wymienionych wniosków dowodowych prowadziłyby jedynie do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania, zaś zgodnie z treścią art. 6 k.p.c., Sąd powinien przeciwdziałać przewlekaniu postępowania i dążyć do tego, aby rozstrzygnięcie nastąpiło na pierwszym posiedzeniu, jeżeli jest to możliwe bez szkody dla wyjaśnienia sprawy, natomiast strony i uczestnicy postępowania obowiązani są przytaczać wszystkie okoliczności faktyczne i dowody bez zwłoki, aby postępowanie mogło być przeprowadzone sprawnie i szybko.

Poza sporem pozostawało, że wierzytelność stwierdzona nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 28 stycznia 2014 roku istniała w czasie pełnienia przez pozwaną funkcji członka zarządu dłużnej spółki, a także jej wysokość.

Zgodnie z art. 299 § 1 ksh, jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania. Przesłankami odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za jej zobowiązania jest zatem: po pierwsze – sprawowanie mandatu w czasie istnienia niewykonanego przez spółkę zobowiązania, a po wtóre – bezskuteczność dochodzenia jego zaspokojenia od samej spółki. Podkreślenia wymaga, że decydujące znaczenie ma tu samo istnienie zobowiązania w okresie pełnienia funkcji w zarządzie, a nie jego wymagalność lub tym bardziej moment stwierdzenia bezskuteczności jego egzekucji (tak na przykład wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 2006 roku, sygn. akt V CSK 39/06 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2003 roku, sygn. akt V CK 198/02).

Przesłanka ta została spełniona w niniejszej sprawie. Wierzytelność powódki powstała już w dniu 30 listopada 2012 roku (na co wskazuje data naliczenia odsetek w nakazie zapłaty sygn. akt XV GNc upr 6084/13), zaś pozwani nie przeczyli twierdzeniom pozwu, że w czasie istnienia tej wierzytelności pełnili funkcję członków zarządu H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Jest to zresztą okoliczność obiektywnie zgodna z rzeczywistym stanem rzeczy, gdyż pozwany K. D. (2) pełnił funkcję członka zarządu dłużnej spółki – zgodnie ze stanem Rejestru – od dnia 23 lutego 2012 roku, zaś pozwana O. D. (2) od dnia 14 sierpnia 2013 roku. Dla powyższego, indyferentnym pozostawała data wymagalności wierzytelności powódki, jak i data, w jakiej wierzyciel zdecydował się na dochodzenie jej na drodze sądowej i uzyskał tytuł wykonawczy. W szczególności fakt pełnienia przez O. D. (2) funkcji członka zarządu po dniu wymagalności roszczenia nie wpływała na jej odpowiedzialność w niniejszej sprawie, skoro sprawowała mandat w czasie istnienia niewykonanego przez spółkę zobowiązania. Dla porządku należy dodać, że skoro wierzytelność ta została stwierdzona prawomocnym orzeczeniem sądu (art. 365 k.p.c.), sąd w sprawie o roszczenia z art. 299 §1 k.s.h., nie może badać, czy stwierdzone w nim zobowiązanie istnieje i w jakim rozmiarze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2007 roku, sygn. akt III CSK 227/06).

W tym kontekście za nieistotne należy uznać zarzuty pozwaną, które dotyczą prawidłowości doręczenia im nakazu zapłaty, bowiem niniejsze postępowanie nie było ukierunkowane na wznowienie postępowania, w którym został wydany nakaz zapłaty, lecz prowadzi do zaspokojenia wierzytelności powódki wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji wobec dłużnej spółki. Innymi słowy, przedmiotem niniejszego sporu nie jest istnienie wymagalnej wierzytelności powódki wobec dłużnej spółki (czego notabene pozwani nie kontestowali), bowiem kwestia ta była przedmiotem postępowania w sprawie o sygn. akr XV GNc upr (...). W tym kontekście przedmiotem niniejszego procesu jest między innymi ewentualne wykazanie przez pozwaną składników majątkowych pozwalających na zaspokojenie wierzytelności powódki, o czym w dalszej części uzasadnienia.

Odpowiedzialność w oparciu o powołany przepis art. 299 § 1 ksh ma charakter subsydiarny i aktywuje się jedynie w sytuacji, gdy spółka nie jest w stanie samodzielnie wykonać swojego zobowiązania. W konsekwencji na powódce

spoczywał obowiązek udowodnienia, że próba uzyskania zaspokojenia od dłużnej spółki nie przyniosła rezultatu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 2008 roku, sygn. akt III CSK 12/08). Roszczenie z art. 299 § 1 k.s.h. stanowi ostateczne zabezpieczenie roszczeń wierzycieli przeciwko spółce. Jeśli więc po stwierdzeniu bezskutecznej egzekucji okaże się, że wierzyciel może jednak uzyskać zaspokojenie od spółki, to jest brak podstaw do przyjęcia, że zachowuje on prawo do żądania zaspokojenia z majątku członków zarządu spółki. Z kolei bezskuteczność egzekucji może być przy tym dowodzona każdym środkiem dowodowym (tak na przykład wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 sierpnia 2009 roku, sygn. akt I CSK 34/09). Jak wynika z treści pisma komornika sądowego z dnia 31 grudnia 2014 roku, postępowanie egzekucyjne wobec dłużnej spółki okazało się bezskuteczne i zostało ostatecznie umorzone (sygn. Km 1917/14; k. 17). Nie odnaleziono więc majątku pozwalającego na skuteczne prowadzenie egzekucji. W tych warunkach, okoliczności uzasadniające roszczenie powódki, w zakresie, w jakim to na niej spoczywał ciężar dowodu (art. 6 k.c.), należało zatem uznać za udowodnione. Strona pozwana nie kontestowała przy tym stwierdzeń zawartych w postanowieniu komornika sądowego.

W ocenie Sądu twierdzenia pozwanych o braku wykazania bezskuteczności egzekucji z majątku dłużnej spółki, a tym samym braku spełnienia przesłanek z art. 299 § 1 ksh, okazały się nieuprawnione. Jeśli zaś pozwani chcieli twierdzić, że spółka posiadała majątek niezbędny do zaspokojenia wierzytelności powódki, brak było przeszkód do jego wskazania. Podkreślenia przy tym wymaga, że dla oceny zdolności dłużnej spółki do zaspokojenia jej zobowiązań istotne znaczenia mają jedynie jej faktyczne, a nie potencjalne możliwości finansowo majątkowe.

W myśl art. 299 § 2 ksh, członek zarządu może się uwolnić od odpowiedzialności za zobowiązania spółki, jeżeli wykaże, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, albo że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Zarówno podniesienie zarzutów z art. 299 § 2 k.s.h. jak i ich dowodzenie leży po stronie pozwanego członka zarządu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 roku). Przepis art. 299 ksh przewiduje bowiem domniemanie winy członka zarządu w doprowadzeniu do braku możliwości uzyskania przez wierzyciela zaspokojenia. W niniejszej sprawie pozwani nie powołali się na żadną z przewidzianych w wyżej wymiecionym przepisie przesłanek ekskulpacyjnych. Jedyną inicjatywą dowodową jaką pozwani podjęli w tym kierunku, a więc wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, okazała się spóźniona. Uznać zatem alez, iż pozwani nie wykazali powyższych przesłanek.

Bacząc na powyższe, wobec wykazania przez powódkę przesłanek z art. 299 § 1 k.s.h. oraz braku skutecznych zarzutów ze strony pozwanych, roszczenie zgłoszone w pozwie należało uwzględnić co do zasady. Pozwani ponoszą odpowiedzialność za niewykonane zobowiązania H (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wobec powódki. Wskazać należy, że obejmuje ona wszystkie zobowiązania dłużnej spółki, a zatem zarówno należność główną, jak i odsetki a także koszty procesu prowadzonego przez wierzyciela przeciwko spółce (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2007 roku, sygn. akt III CSK 404/06; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006 roku, sygn. akt III CZP 118/06). Powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz łącznej kwoty 6938,12 złotych obejmującej: należność główną wynikającą z nakazu zapłaty Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu z dnia 28 stycznia 2014 roku, sygn. akt XV GNc upr 6084/13 w wysokości 5358,12 złotych, koszty procesu w sprawie sygn. akt XV GNc upr 6084/13 w wysokości 1080 złotych, a także koszty zastępstwa w postępowaniu egzekucyjnym w wysokości 300 złotych. Łączna wysokość roszczenia powoda zamykała się zatem kwotą 6938,12 złotych i w tym zakresie było ono uzasadnione. Od tej kwoty powód domagał się także odsetek ustawowych (art. 481 § 1 i 2 k.c.) liczonych od kwot: 4281,87 złotych od dnia 13 marca 2013 roku, 1076,25 złotych od dnia 30 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz 1580,00 złotych od dnia 5 listopada 2015 roku.

Należy zauważyć, że uprawnienie do naliczania i żądania odsetek powstaje dopiero po upływie terminu wskazanego w wezwaniu do zapłaty skierowanym do członka zarządu, chyba, że wierzyciel dokona kapitalizacji odsetek i dochodzić ich będzie w takiej formie od członków zarządu. Powyższe twierdzenie znajduje odzwierciedlenie w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 lutego 2002 roku, w sprawie o sygn. akt IV CKN 793/00, w którym przyjęto, że „odsetki za opóźnienie od odszkodowania dochodzonego na podstawie art. 298 ksh (obecnie 299 ksh) należą się od chwili wymagalności ustalonej zgodnie z art. 455 k.c. Mając powyższe na względzie, należy przyjąć, iż od kwoty

odszkodowania, obejmującego niewyegzekwowaną należność główną, odsetki za opóźnienie w zapłacie tych kwot lub kwoty mogą być dochodzone od dnia wymagalności tego odszkodowania. Zgodnie z ogólną zasadą wynikającą z art. 455 k.c., roszczenia odszkodowawcze dochodzone w oparciu o art. 299 ksh stają się wymagalne niezwłocznie po wezwaniu członka zarządu do zapłaty należności, których egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna, chyba że w wezwaniu przewidziano termin do zapłaty żądanej należności, wówczas odsetki należą się od dnia następnego po upływie terminu płatności. W niniejszej sprawie powódka wezwała pozwanych do zapłaty pismami z dnia 27 października 2015 roku, w których określiła termin płatności na dzień 4 listopada 2015 roku. Odsetki należało więc zasądzić od dnia następnego po upływie terminu płatności, to jest od dnia 5 listopada 2015 roku.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania pozwanych kosztami procesu. Powyższy przepis urzeczywistnia zasadę słuszności i pozostawia w gestii sądu orzekającego ocenę, czy w danej, konkretnej sprawie zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony. W ocenie Sądu obciążenie pozwanych obowiązkiem zwrotu kosztów procesu, w szczególności stawką zastępstwa procesowego w kwocie 2400 zł przy niewielkim nakładzie pracy pełnomocnika powódki oraz z uwagi na sytuację finansową i rodzinną pozwanych, byłoby sprzeczne z zasadami słuszności i zwiększało ich nadmiernie obciążenie finansowe.